

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžr/34/2016
Identifikačné číslo spisu: 3013200684
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3013200684.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcu: Ing. E. F., narodený XX. Q., bytom C. XXX, XXX XX C. - V., právne zastúpený: OLEXOVA VASILISIN s.r.o., so sídlom Gorkého 6, 811 01 Bratislava, IČO: 36 820 059, proti žalovanému: Okresný úrad Trenčín, so sídlom Hviezdoslavova 3, 911 49 Trenčín, za účasti: Ing. F. G., narodený XX.. XXXX, bytom M. XXXX, XXX XX J., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Xo 7/2013 zo 14. júna 2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2015, č. k. 13S 137/2013-100, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2015, č. k. 13S 137/2013-100, p o t v r d z u j e .

Účastníkom konania sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred prvoinštančným správny orgánom

Rozhodnutím Správy katastra Trenčín, Odbor katastrálnych konaní č. X-4/13 z 15. marca 2013 (ďalej v texte len „rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu“) Správa katastra Trenčín, Odbor katastrálnych konaní (ďalej v texte len „prvoinštančný správny orgán“) rozhodla o zamietnutí návrhu žalobcu na vykonanie opravy chýb v katastrálnom operáte, ktorá mala spočívať v chybe v zapísanom spoluvlastníckom podiele k parcele registra “C” parcelné číslo XXX/X, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, vo výmere 372 m2 evidovanom na liste vlastníctva č. XXXX v katastrálnom území C. - V. (ďalej v texte len „sporná parcela“) a odkázala žalobcu na civilný súd, ktorý prejednáva a rozhoduje spory o určenie vlastníckeho práva.

Prvoinštančný správny orgán v odôvodnení rozhodnutia prvoinštančného správneho orgánu uviedol, že

súladne s obsahom predložených listín:

- pod položkou výkazu zmien č. 121/05 v Katastri nehnuteľností Slovenskej republiky (ďalej v texte len „kataster nehnuteľností“) bol na základe osvedčenia vyhlásenia o vydržaní (NZ 85976/2004) založený list vlastníctva č. XXXX, na ktorý bolo zapísané vlastnícke právo k spornej parcele v prospech A. G. v podiele 1/1,

- po položkou výkazu zmien č. 49/06 v katastri nehnuteľností bol prepísaný na základe opravnej doložky k notárskej zápisnici (NZ 85976/2004) na liste vlastníctva č. XXXX spoluvlastnícky podiel A. G. k spornej parcele z podielu 1/1 na podiel 1/6.

Keďže list vlastníctva č. XXXX nebol uzavretý ako celok bol predmetom konania o obnove evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim. Pod položkou výkazu zmien č. 100/06 v katastri nehnuteľností na základe Rozhodnutia Správy katastra Trenčín

č. C-13/2006 z 30. júna 2006 (ďalej v texte len „rozhodnutie o schválení registra obnovej evidencie pozemkov“) bol na liste vlastníctva č. XXXX prepísaný spoluvlastnícky podiel A. G. k spornej parcele z podielu 1/6 na podiel 1/1 v rozpore s obsahom predložených listín.

Po chybnom zápise podľa prvoinštančného správneho orgánu následne v súlade s obsahom predložených listín:

- pod položkou výkazu zmien č. 257/07 v katastri nehnuteľností bolo prepísané na základe rozhodnutia o dedičstve (Z 4724/07) na liste vlastníctva č. XXXX vlastnícke právo k spornej parcele z A. G. v podiele 1/1 na A. G. v podiele 1/1,

- pod položkou výkazu zmien č. 167/12 v katastri nehnuteľností bola na základe kúpnej zmluvy (V 1795/12) sporná parcela prepísaná do listu vlastníctva č. XXXX a list vlastníctva č. XXXX bol zrušený. Vlastnícke právo k spornej parcele bolo prepísané z A. G. v podiele 1/1 na Ing. F. G. v podiele 1/1.

-

Žalobca podľa prvoinštančného správneho orgánu žiadal, aby prvoinštančný správny orgán vykonal opravu chyby v katastrálnom operáte spôsobenú zápisom pod položkou výkazu zmien č. 100/06 v katastri nehnuteľností. Podľa prvoinštančného správneho orgánu túto zmenu však nebolo možné vykonať z dôvodu uplynutia trojročnej lehoty podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom (ďalej v texte len „zákon č. 180/1995 Z. z.“) a z dôvodu prevodu a prechodu vlastníckeho práva k spornej parcele podľa § 7 ods. 7 zákona č. 180/1995 Z. z..

Prvoinštančný správny orgán v závere rozhodnutia prvoinštančného správneho orgánu zdôraznil, že účelom konania o oprave chýb v katastrálnom operáte nie je riešenie vlastníckeho sporu, ktoré patrí výlučne do civilného súdneho konania. Svoje tvrdenie prvoinštančný správny orgán podporil rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžo 93/2009 z 5. novembra 2009.

II.

Konanie pred odvolacím správnym orgánom

Proti rozhodnutiu prvoinštančného správneho orgánu podal žalobca odvolanie z 15. marca 2013 a žiadal, aby žalovaný rozhodol podľa § 59 ods. 2 Správneho poriadku a rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu zmenil tak, že vykoná opravu chýb v katastrálnom operáte spočívajúcu v chybe v zapísanom spoluvlastníckom podiele k spornej parcele.

Rozhodnutím Správy katastra Trenčín č. Xo 7/2013 zo 14. júna 2013 (ďalej v texte len „rozhodnutie žalovaného“) žalovaný ako odvolací správny orgán podľa § 18 ods. 1 písm. b/ zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení účinnom do 30. septembra 2013 (ďalej v texte len „katastrálny zákon“) zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu.

Žalovaný po opísaní skutkového stavu v rozhodnutí žalovaného uviedol, že žalobca považoval za posledný správny zápis vykonaný v katastri nehnuteľností pod položkou výkazu zmien č. 49/06. Žalovaný preto podrobnejšie skúmal skutkový stav pred zápisom v katastri nehnuteľností vykonaným

pod položkou výkazu zmien č. 100/06, ktorý nasledoval po poslednom správnom zápise vykonanom v katastri nehnuteľností. Z administratívneho spisu, sp. zn. C 11/06 žalovaný zistil, že žalobca už v minulosti žiadal o totožnú opravu chýb v katastrálnom operáte.

Podľa žalovaného sa po zápise v katastri nehnuteľností pod položkou výkazu zmien č. 49/06 sporná parcela stala predmetom konania o obnove evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim. Po zapracovaní listiny - kúpna zmluva z 5. augusta 1982 Fin 1003/82 mali byť doplnené vlastnícke vzťahy k spornej parcele na celok v prospech obce CO., ktorá odkúpila spornú parcelu od žalobcovho otca a ďalších spoluvlastníkov spornej parcely. Pod položkou výkazu zmien č. 100/06 v katastri nehnuteľností bolo zapísané rozhodnutie o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov, avšak v prospech A. G. v spoluvlastníckom podiele 1/1. Žalobcovi nebolo známe z akého dôvodu správa katastra takýto zápis vykonala.

V odôvodnení rozhodnutia žalovaného sa uvádza, že katastrálny zákon zakotvuje možnosť opravy chybných údajov v katastri nehnuteľností najmä z dôvodu, že kataster nehnuteľností ako štátny informačný systém, ktorý je verejný, musí poskytovať pravdivé informácie o nehnuteľnostiach a o právach k týmto nehnuteľnostiam. Chyby v katastrálnom operáte vznikajú z vlastnej činnosti správneho orgánu alebo z činnosti iných osôb. Oprava chýb v katastri nehnuteľností však nemá vplyv na vznik, zmenu alebo zánik vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam s výnimkou, ak sú údaje v rozpore s verejnou listinou alebo inou listinou alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra nehnuteľností alebo výsledkami revízie údajov katastra nehnuteľností, alebo ak sa preukáže opak zápisu vlastníckych alebo iných práv k nehnuteľnostiam, ktoré boli vykonané podľa predchádzajúcich právnych úprav do 31. decembra 1992.

Podľa žalovaného orgány katastra nehnuteľností nie sú oprávnené rozhodovať vlastnícke spory. Toto právo je dané výlučne do rozhodovacej právomoci súdov. Rozhodnutie o oprave chýb v katastrálnom operáte nenahrádza a ani nemôže nahradiť rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Oprava chýb v katastrálnom operáte preto nemôže zodpovedať výmazu vlastníka, ktorý bol zapísaný na list vlastníctva na základe listiny preukazujúcej jeho vlastnícke právo k nehnuteľnosti a jeho nahradenie inou osobou.

V závere žalovaný vo svojom rozhodnutí zdôraznil, že základným dôvodom, pre ktorý nie je možné vykonať opravu spoluvlastníckeho podielu spornej parcely je skutočnosť, že oprava chýb v katastrálnom operáte nemôže spočívať vo výmaze vlastníka, ktorý bol do katastra nehnuteľností zapísaný na základe verejnej listiny, v tomto prípade rozhodnutia o povolení vkladu vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy a v jeho nahradení iným vlastníkom.

III.

Konanie pred prvoinštančným súdom

Proti rozhodnutiu žalovaného podal žalobca riadne a včas žalobu spísanú 3. augusta 2013 na Krajský súd v Trenčíne (ďalej v texte len „prvoinštančný súd“) a žiadal, aby prvoinštančný súd zrušil rozhodnutie žalovaného a rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu a vec vrátil prvoinštančnému správne mu orgánu na ďalšie konanie. V podanej žalobe si žalobca uplatnil právo na náhradu trov konania.

O žalobe proti rozhodnutiu žalovaného rozhodol prvoinštančný súd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2015, č. k. 13S/137/2013-100 (ďalej v texte len „rozhodnutie prvoinštančného súdu“) tak, že žalobu podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol a žalobcovi náhradu trov konania podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku nepriznal.

Žalobca v žalobe uviedol, že nie je sporné opodstatnenie opravy katastrálneho operátu z faktickej stránky, ale len právna prípustnosť tejto opravy. Žalobca skonštatoval v správnej žalobe, že podľa § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona vykoná správa katastra opravu bez výnimky vždy, ak sú údaje katastra nehnuteľností v rozpore s verejnou listinou. Uvedené ustanovenie zároveň podľa žalobcu

nehovorí nič o tom, že rozpor katastra nehnuteľností s verejnou listinou možno zhojiť inak.

Prvoinštančný súd po vykonanom súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného skonštatoval, že z administratívneho spisu bolo zrejmé, že od zápisu vykonaného pod položkou výkazu zmien č. 100/06 boli v katastri nehnuteľností vykonané ešte ďalšie dva zápisy, na základe ktorých došlo k zmene vlastníckeho práva k spornej parcele, a to na základe rozhodnutia o dedičstve (Z 4724/07) a následne na základe kúpnej zmluvy (V 1795/12).

Prvoinštančný súd bol jednoznačne toho názoru, že pochybenie, na ktoré žalobca poukazoval v žalobe, a ktoré sa snažil napraviť, nie je možné dosiahnuť aplikáciou inštitútu opravy chýb v katastrálnom operáte upraveného v § 59 katastrálneho zákona. Uvedenou otázkou sa podľa prvoinštančného súdu zaoberal už aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v Rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžo 93/2009 z 5. novembra 2009, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod číslom 39 v čiastke 4 z roku 2011 na stranách 4 až 9 (ďalej v texte len „citovaný judikát“) a jednoznačne vyslovil názor, že správa katastra nie je oprávnená vykonať opravu chyby v katastrálnom operáte na základe úsudku o nesprávnom dedičskom rozhodnutí ako verejnej listiny, ak by takýmto rozhodnutím zasiahla do vlastníctva ďalších vlastníkov. Účelom konania o oprave chýb v katastrálnom operáte nie je riešenie vlastníckeho sporu, riešenie ktorého patrí výlučne do občianskoprávneho konania.

Keďže išlo podľa prvoinštančného súdu o totožnú právnu vec vyriešenú Najvyšším súdom Slovenskej republiky, nemal dôvod sa v prejednávanej veci odchýliť od citovaného judikátu. Vychádzajúc z citovaného judikátu bolo podľa prvoinštančného súdu zrejmé, že ani žalovaný a prvoinštančný správny orgán neboli oprávnení posudzovať správnosť rozhodnutia o dedičstve, na základe ktorého sa A. G. stala výlučnou vlastníčkou sporného pozemku a pokiaľ tento ako výlučná vlastníčka ďalej scudzila kúpnu zmluvou kupujúcemu Ing. F. G., realizovala len svoje dispozičné právo. Pokiaľ teda žalobca mieni dosiahnuť nápravu ním tvrdenej krivdy, musí tak učiniť cestou civilného sporového konania, nakoľko inštitút opravy chýb v katastrálnom operáte neslúži na riešenie vlastníckych sporov.

Žalobca v správnej žalobe namietal, že žalovaný neuviedol v rozhodnutí žalovaného dôvod, pre ktorý nebolo možné v danej veci pristúpiť k oprave chýb v katastrálnom operáte. Prvoinštančný súd sa s touto námietkou žalobcu absolútne nestotožnil. Žalovaný podľa názoru prvoinštančného súdu výslovne, s odkazom na citovaný judikát podrobne vysvetlil, prečo je aplikácia inštitútu opravy chýb v katastrálnom operáte v danej veci vylúčená. Na uvedenom nič nemení podľa prvoinštančného súdu ani tá skutočnosť, či si bol žalovaný vedomý nezákonnosti zápisu pod položkou výkazu zmien č. 100/2006 v katastri nehnuteľností.

Vo vzťahu k námietke žalobcu, že bola porušená zásada „nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet“ prvoinštančný súd uviedol v rozhodnutí prvoinštančného súdu, že tým žalobca len zdôraznil potrebu riešiť daný právny problém nie cestou žaloby podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, ale prostredníctvom civilného sporového konania. Ani táto námietka žalobcu nebola preto podľa prvoinštančného súdu dôvodná.

IV.

Odvolaie žalobcu proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu

Proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu podal žalobca v zastúpení svojim právnym zástupcom riadne a včas odvolanie spísané 30. decembra 2015 (ďalej v texte len „odvolanie proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu“) a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej v texte len „odvolací súd“) rozhodnutie prvoinštančného súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného a rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu zrušil a vec vrátil prvoinštančnému správnenému orgánu na opätovné prejednanie a rozhodnutie veci. Žalobca si tiež uplatnil v odvolaní proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu nárok na náhradu trov konania.

Žalobca v odvolaní proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu označil rozhodnutie prvoinštančného súdu za arbitrárne, a to z dôvodu, že prvoinštančný súd vec nesprávne právne posúdil. Podľa žalobcu nebolo medzi účastníkmi správneho konania sporné, že došlo k chybnému zápisu do katastra nehnuteľností, ale sporným bolo to, či je možné opravu tohto chybného zápisu vykonať, ak po ňom nasledovali ďalšie zápisy v katastri nehnuteľností, z toho aspoň jeden podľa verejnej listiny. Žalovaný a prvoinštančný súd podľa žalobcu ako jediný dôvod svojich rozhodnutí uviedli výklad § 59 katastrálneho zákona v zmysle citovaného judikátu.

Žalobca v odvolaní proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu preto namietal nasledovné:

1. Citovaný judikát sa na prejednávajúcu vec nevzťahuje. Podľa žalobcu vo veci posudzovanej v citovanom judikáte orgány katastra nehnuteľností analyzovali, či má orgán vydávajúci verejnú listinu právomoc na jej vydanie (posudzovali vecnú stránku verejnej listiny). V prejednávanej veci však podľa názoru žalobcu vôbec nenastala situácia, kedy by sa po žalovanom či prvoinštančnom správnom orgáne žiadalo posudzovať vecnú stránku verejnej listiny.

Podľa slov žalobcu pri prvom chybnom zápise ani pri ďalších zápisoch do katastra nehnuteľností nebolo potrebné, aby orgány katastra nehnuteľností listiny posudzovali, len aby ich správne procesne spracovali podľa katastrálneho zákona, čo sa podľa tvrdenia žalobcu nestalo. Žalobca preto nenapáda platnosť týchto listín, ale zákonnosť ich spracovania žalovaným. Nezákonné spracovanie logicky nemôže vytvoriť správny údaj a nemôže založiť vlastnícke právo k nehnuteľnosti a teda ani prekážku toho, aby vlastnícke právo bolo chránené proti oprave chýb v katastri nehnuteľností. Prvoinštančný súd tieto argumenty podľa žalobcu vôbec neskúmal a nijako sa s nimi nevysporiadal v rozhodnutí prvoinštančného súdu.

Citovaný judikát navyše umožňuje opraviť údaje zapísané v katastri nehnuteľností aj na základe úsudku o vecnej stránke verejnej listiny, ak by oprava nezasiahla do vlastníckeho práva ďalších vlastníkov. Túto podmienku podľa žalobcu prvoinštančný súd taktiež vôbec neskúmal, pričom išlo podľa vyjadrenia žalobcu o podstatný bod.

2. Existujú skoršie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré na danú vec možno vzťahovať, a ktoré potvrdzujú dôvodnosť žaloby. Vo vyjadrení žalobcu z 14. novembra 2015 (ďalej v texte len „vyjadrenie žalobcu č. 3“) uviedol žalobca dve rozhodnutia odvolacieho súdu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžr 99/2014 z 30. júna 2015 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Sžr 86/2014 z 1. apríla 2015), v ktorých bol podľa žalobcu vyslovený rovnaký názor aký má žalobca, a to, že:

- zápis vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech iných osôb v čase medzi chybou a podaním návrhu na opravu neznamená a priori prekážku k oprave, najmä nie, ak nadobúdateľ mohol vedieť, že mu nesvedčí nadobúdací titul,
- chyba orgánov katastra nehnuteľností, ktorú sami uznali, nemôže byť na ťarchu účastníkov správneho konania v tom zmysle, aby boli nútení riešiť túto chybu určovacou žalobou,
- zápis do katastra nehnuteľností na základe absolútne irelevantnej listiny je možné opraviť bez ohľadu na práva dotknutých osôb a nemožno odkazovať na spor s nimi.

Podľa žalobcu prvoinštančný súd na vyjadrenie žalobcu č. 3 nereagoval a nevenoval pozornosť tomu, že vyjadrenie žalobcu č. 3 popiera záver prvoinštančného súdu.

Žalobca vo vyjadrení žalobcu z 12. novembra 2015 (ďalej v texte len „vyjadrenie žalobcu č. 2“) uviedol, že zápis do katastra nehnuteľností vykonaný:

- pod položkou výkazu zmien č. 100/06 je nezákonný z dôvodu porušenia § 36 a § 36a katastrálneho zákona,
- pod položkou výkazu zmien č. 257/07 je nezákonný z dôvodu porušenia § 36a katastrálneho zákona,
- pod položkou výkazu zmien č. 167/12 je nezákonný z dôvodu porušenia § 31 katastrálneho zákona a nesplnenia § 486 Občianskeho zákonníka.

Podľa žalobcu nezákonný zápis do katastra nehnuteľností nie je titulom nadobudnutia vlastníckeho práva podľa § 132 Občianskeho zákonníka, bolo by taktiež absurdné podľa žalobcu tvrdiť, že orgány správy katastra chybou môžu zasiahnuť do vlastníckeho práva, ale opravou chyby už nie. Na chybe orgánov správy katastra nemá spoluúčasť iná osoba, preto je absurdné taktiež odkazovať na spor s inou osobou ako žalovaným.

3. Žalobcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu nepripustenia zastupovania na pojednávaniach advokátskeho koncipienta F. hoci podľa žalobcu ako zástupca spĺňal podmienky podľa § 250a Občianskeho súdneho poriadku a § 250a Občianskeho súdneho poriadku nevylučuje subsidiárne alebo ďalšie zastupovanie, ak už je splnená podmienka, že žalobca je v konaní zastúpený advokátom.

V.

Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu

K odvolaniu proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu sa vyjadril žalovaný listom z 21. januára 2016 (ďalej v texte len „vyjadrenie žalovaného“) a vyslovil presvedčenie, že nie je vhodné právneho zástupcu žalobcu konajúceho prostredníctvom svojho koncipienta poučat' o účele a zmysle jednotlivých ustanovení katastrálneho zákona, ktorými sa riadil žalovaný v konaní, predchádzajúcim vydaniu rozhodnutia žalovaného, tiež relevantných ustanovení Občianskeho zákonníka a Správneho poriadku, a ani nejakým spôsobom komentovať jeho pohľad na účel a zmysel týchto ustanovení právnych predpisov.

V závere žalovaný skonštatoval vo vyjadrení žalovaného, že rozhodnutie prvoinštančného súdu považuje za správne, pretože prvoinštančný súd dostatočne zistil stav veci a na základe toho správne rozhodol. Žalovaný preto navrhol odvolaciemu súdu, aby rozhodnutie prvoinštančného súdu potvrdil ako vecne správne a odvolanie proti rozhodnutiu prvoinštančného súdu zamietol.

VI.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, orgánov územnej samosprávy ako i orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb ako i fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v žalobcom podanom odvolaní podľa § 212 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a postupom podľa § 250ja ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku nariadenia bez pojednávania, keď verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle odvolacieho súdu (www.nsud.sk) a po neverejnej porade senátu dospel pri aplikácii § 250ja ods. 3 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. 1 Správneho súdneho poriadku k záveru, že žalobcom podané odvolanie nie je dôvodné a preto rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2015, č. k. 13S 137/2013-100, potvrdil.

VII.

Právny názor odvolacieho súdu

Odvolací súd primárne v medziach odvolania preskúmal rozhodnutie správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho súdneho konania skúmal aj rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa prvoinštančný súd dostatočne vysporiadal so všetkými námietkami účastníkov súdneho konania a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť rozhodnutia žalovaného.

Podľa odvolacieho súdu účastníci súdneho konania zhodne tvrdia, že zmena v katastri nehnuteľností pod položkou výkazu zmien č. 100/06 vykonaná na základe rozhodnutia o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov bola uskutočnená vo vzťahu k spornej parcele v rozpore s touto verejnou listinou. Tiež nie je sporné medzi účastníkmi súdneho konania, že vo vzťahu k spornej parcele došlo po zmene v katastri nehnuteľností pod položkou výkazu zmien č. 100/06 ku ďalším dvom zmenám, a to:

- pod položkou výkazu zmien č. 257/07 v katastri nehnuteľností bolo prepísané na základe rozhodnutia o dedičstve (Z 4724/07) na liste vlastníctva č. XXXX vlastnícke právo k spornej parcele z A. G. v podiele 1/1 na A. G. v podiele 1/1 a
 - pod položkou výkazu zmien č. 167/12 v katastri nehnuteľností bola na základe kúpnej zmluvy (V 1795/12) sporná parcela prepísaná do listu vlastníctva č. XXXX a list vlastníctva č. XXXX bol zrušený. Vlastnícke právo k spornej parcele bolo prepísané z A. G. v podiele 1/1 na Ing. F. G. v podiele 1/1.
- Podľa § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona okresný úrad aj bez návrhu opraví údaje katastra, ak sú v rozpore s verejnou listinou alebo s inou listinou, alebo s výsledkami prešetrovania zmien údajov katastra, alebo s výsledkami revízie údajov katastra.

Podľa § 59 ods. 3 katastrálneho zákona ten, koho práv, záujmov chránených právom alebo povinnosťou sa údaje katastra týkajú, môže kedykoľvek požiadať o odstránenie chýb v katastrálnom operáte. Okresný úrad je povinný vykonať opravu do 30 dní, v osobitne odôvodnených prípadoch do 90 dní od doručenia písomnej žiadosti o opravu chýb.

Podľa § 59 ods. 4 katastrálneho zákona oprava chýb v katastrálnom operáte nemá vplyv na vznik, zmenu ani na zánik práv k nehnuteľnostiam; to neplatí, ak ide o opravu podľa § 59 ods. 1 písm. a/ katastrálneho zákona a § 78 ods. 1 katastrálneho zákona.

Podľa § 78 ods. 1 katastrálneho zákona zápisy práv k nehnuteľnostiam v evidencii nehnuteľností vykonané do 31. decembra 1992 preukazujú pravdivosť skutočností v nich uvedených, ak sa nepreukáže opak. Ak sa preukáže opak, správa katastra opraví zápis.

Podľa § 59 ods. 5 katastrálneho zákona na opravu chýb v katastrálnom operáte sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak sa oprava týka údajov uvedených v liste vlastníctva; to neplatí, ak ide o opravu výmery pozemku evidovaného v mape určeného operátu.

Podľa § 70 ods. 1 katastrálneho zákona údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.

Inštitút opravy chýb, ako osobitný druh katastrálneho konania, je nenahraditeľným v oblasti zdokonaľovania bázy údajov katastra nehnuteľností. Táto báza údajov tvorí hlavný prvok štátneho informačného systému, od ktorého sa odvíja plnenie všetkých jeho úloh, smerujúcich najmä k zvyšovaniu právnej istoty vlastníkov nehnuteľností a k budovaniu právneho štátu. Najčastejším dôvodom začatia konania o oprave chýb je pritom rozpor zapísaného údaje v katastri nehnuteľností s verejnou alebo inou listinou, na podklade ktorej k zápisu rozporných skutočností do katastra nehnuteľností došlo, respektíve ktoré potvrdzujú alebo vyvracajú existenciu zapísaných, či inak evidovaných údajov katastra nehnuteľností.

Oprava chýb katastrálneho operátu, zakotvená v ustanovení § 59 katastrálneho zákona, je špecifickým

právnym inštitútom, ktorého účelom je zabezpečenie súladu medzi skutkovým a právnym stavom, a tým i zabezpečenie právnej istoty a zákonnosti. Katastrálny zákon zakotvuje možnosť opravy chybných údajov katastra nehnuteľností z dôvodu, že kataster nehnuteľností, ako štátny a verejný informačný systém, musí poskytovať pravdivé informácie o nehnuteľnostiach, právach k nehnuteľnostiam, vlastníkoch a ďalších osobách. Okresný úrad je povinný opraviť chybné údaje katastra nielen na návrh, ale aj zo svojho vlastného postavenia ako orgán, ktorý eviduje, chráni a vykonáva dohľad nad správnosťou všetkých zápisov vykonávaných v katastri.

Podľa názoru odvolacieho súdu však okresný úrad nemá oprávnenie v konaní podľa § 59 ods. 1 katastrálneho zákona rozhodovať o súkromnoprávných vzťahoch týkajúcich sa vecných práv účastníkov konania a rozhodnutie vo veci opravy chyby nenahrádza, ani nemôže nahrádzať, rozhodnutie civilného súdu vo veci určenia práva alebo právneho vzťahu k nehnuteľnostiam. Okresný úrad si v takomto konaní nemôže urobiť ani úsudok o vzniku vlastníckeho práva a ani riešiť takéto otázky ako predbežné. Predmetom opravy chyby v katastrálnom operáte teda nemôže byť riešenie vlastníckych sporov, sporov v prípade porušenia záväzkov alebo zmluvných dojednaní zmluvnými stranami (bližšie pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Sžr 14/2013 z 19. novembra 2013).

Podľa odvolacieho súdu nebolo možné na prejednávajúcu vec aplikovať § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z., ktorý upravuje právnu situáciu, kedy schválený register obsahuje údaje, ktoré sú v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z.. V prejednávanej veci nedošlo k zápisu údajov schváleného registra (Roep) do katastra nehnuteľností, teda údajov obsahujúcich právoplatné rozhodnutie o schválení registra Roep. Tieto skutočnosti neboli v konaní sporné. Potom ani nemožno považovať neskoršie zápisy v katastri nehnuteľností (pod položkou výkazu zmien č. 257/07 a pod položkou výkazu zmien č. 167/12) za skutočnosti, ktoré možno subsumovať pod postup podľa § 7 ods. 7 zákona č. 180/1995 Z. z..

I keď súčasťou administratívneho spisu nie je rozhodnutie o schválení registra Roep, z ktorého by bolo jednoznačne preukázateľné, akým spôsobom schválený register Roep upravil vlastnícke vzťahy k spornej parcele, v konaní medzi účastníkmi konania však ostalo nesporným, že zápis pod položkou výkazu zmien č. 100/06 nebol vykonaný, vo vzťahu k spornej parcele, v súlade s právoplatným rozhodnutím o schválení Roep.

Podľa názoru odvolacieho súdu bol žalobca oprávnený sa domáhať postupom podľa § 59 katastrálneho zákona uvedenej opravy, keďže došlo k zápisu údajov do katastra nehnuteľností v rozpore s obsahom právoplatného rozhodnutia o schválení registra Roep, avšak len za situácie, že medzi vydaním verejnej listiny (právoplatné rozhodnutie o schválení Roep) a žiadosťou o opravu chýb (17. decembra 2012) nenastala iná skutočnosť, zapísané zmeny v katastrálnom operáte na základe neskorších listín.

Po zápise pod položkou výkazu zmien č. 100/06 došlo pod položkou výkazu zmien č. 257/07 v katastri nehnuteľností zápisu rozhodnutia o dedičstve (Z 4724/07) a pod položkou výkazu zmien č. 167/12 v katastri nehnuteľností bola na základe kúpnej zmluvy (V 1795/12) sporná parcela prepísaná do listu vlastníctva č. XXXX a list vlastníctva č. XXXX bol zrušený. Vlastnícke právo k spornej parcele bolo prepísané z A. G. v podiele 1/1 na Ing. F. G. v podiele 1/1. Preto nebolo možné zasiahnuť postupom podľa § 59 katastrálneho zákona do vlastníckych vzťahov založených uvedenými neskoršími zápismi k spornej parcele. Zásada hodnovernosti a záväznosti údajov zapísaných v katastri nehnuteľností je vyjadrená v § 70 ods. 1 katastrálneho zákona a je možné ju prelomiť len v sporovom konaní - rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti podľa § 3 Civilného sporového poriadku.

Vo vzťahu k námietke žalobcu, že existujú skoršie rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré na danú vec možno vzťahovať, a ktoré potvrdzujú dôvodnosť žaloby uvádza odvolací súd nasledovné.

Žalobca argumentoval najmä výňatkami z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Sžr 99/2014 z 30. júna 2015 (ďalej v texte len „rozsudok“). Iný senát odvolacieho súd síce v rozsudku riešil taktiež opravu chýb v katastrálnom operáte, ktoré vznikli na základe nesprávneho zápisu do katastra nehnuteľností, avšak výňatky, ktorými argumentuje žalobca, je potrebné vykladať v kontexte

skutkového stavu opísaného v rozsudku. V danom prípade taktiež nebolo medzi účastníkmi súdneho konania sporné, že bol vykonaný zápis do katastra nehnuteľností v rozpore s verejnou listinou a následne ďalší správny zápis do katastra nehnuteľností na základe inej verejnej listiny, a to ešte pred podaním žiadosti o opravu chýb v katastrálnom operáte. Odvolací súd v rozsudku síce dospel k záveru, že opravu chýb v katastrálnom operáte je potrebné vykonať, aj ak medzi chybným zápisom a žiadosťou o opravu chýb v katastrálnom operáte bol vykonaný ďalší zápis do katastra nehnuteľností, avšak len preto, že ďalší vykonaný zápis sa týkal len jednej osoby, ktorá bola účastníčkou konania, na základe ktorého výsledku bol vykonaný chybný zápis do katastra nehnuteľností. Odvolací súd pritom v rozsudku poukázal, že stále v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe platí, že za účelom nespôsobenia ďalšieho (väčšieho) zásahu do práv, možno opravu v katastrálnom operáte podľa § 59 katastrálneho zákona vykonať len vtedy, ak medzi vydaním verejnej alebo inej listiny a žiadosťou o opravu chýb v katastrálnom operáte nenastali už iné skutočnosti, zmeny v katastrálnom operáte na základe neskorších verejných či iných listín. V prejednávanej veci Ing. F. G. nadobudol vlastnícke právo k spornej parcele dobromyseľne, a to uzavretím kúpnej zmluvy (V 1795/12) a nebol účastný na predchádzajúcich zápisoch do katastra nehnuteľností. Na základe uvedeného odvolací súd vyhodnotil námietku žalobcu za nedôvodnú.

Vo vzťahu k námietke žalobcu, že žalobcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu nepripustenia zastupovania na pojednávaniach F., advokátskeho koncipienta uvádza odvolací súd nasledovne.

Odvolací súd zo súdneho spisu zistil, že právny zástupca žalobcu substitučne splnomocnil F., advokátskeho koncipienta (č. l. 9) na zastupovanie v konaní pred prvoinštančným súdom. V prejednávanej veci sa v konaní na prvoinštančnom súde uskutočnilo pojednávanie 11. novembra 2015, ktoré však predseda senátu odročil z dôvodu, že na termín pojednávania sa ustanovil advokátsky koncipient, a nie advokát žalobcu, pričom prítomnosť advokáta je v správnom súdnictve v zmysle rozhodovacej praxe obligatórna.

Zastúpenie advokátom v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku vzhľadom na osobitnú úpravu v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku znamená, že v konaní pred súdom - osobitne na pojednávaní koná za žalobcu advokát, teda osoba zapísaná ako advokát v zozname vedenom Slovenskou advokátskou komorou. Nakoľko advokátsky koncipient nie je advokátom, v správnom súdnictve pre osobitnú úpravu zastúpenia nemôže byť ustanovenie § 25 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého advokát je oprávnený dať sa zastupovať prípadne advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva, aplikované. Ustanovenie § 250a Občianskeho súdneho poriadku má obligatórnu povahu, a preto ani podľa § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku primerané použitie ustanovení prvej časti Občianskeho súdneho poriadku neprichádza do úvahy (pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 8Sžo 55/2013 z 20. augusta 2014 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Sžo 16/2013 z 17. decembra 2013). Na základe uvedeného odvolací súd vyhodnotil námietku žalobcu za nedôvodnú. Odvolací súd navyše konštatuje, že postup, ktorý zvolil prvoinštančný súd (odročenie pojednávania vytýčeného na termín 11. novembra 2015 na iný termín) nemal vplyv na zákonnosť rozhodnutia prvoinštančného súdu, práve z dôvodu, že v správnom súdnictve sú súdy oprávnené preskúmať napadnuté správne rozhodnutia len v rozsahu žalobných bodov podaných v zákonnej lehote na podanie žaloby.

V závere svojho rozhodnutia odvolací súd zdôrazňuje, že účelom konania o oprave chýb v katastrálnom operáte podľa § 59 katastrálneho zákona nie je riešiť spor o vlastnícke právo k nehnuteľnosti, keďže podľa § 3 Civilného sporového poriadku rozhodovanie súkromnoprávných sporov patrí do všeobecnej civilnej právomoci súdov.

Ak medzi chybným zápisom do katastra nehnuteľností (zmena v katastri nehnuteľností pod položkou výkazu zmien č. 100/06) a žiadosťou o opravu chýb v katastrálnom operáte podľa § 59 katastrálneho zákona boli vykonané ďalšie zápisy do katastra nehnuteľností (zmena v katastri nehnuteľností pod položkou výkazu zmien č. 257/07 a zmena v katastri nehnuteľností pod položkou výkazu zmien č.

167/12), nemožno vykonať opravu chýb v katastrálnom operáte podľa § 59 katastrálneho zákona, a to predovšetkým z dôvodu ochrany dobromyseľne nadobudnutého vlastníckeho práva.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení odvolacích námietok žalobcu, odvolací súd konštatuje, že záver prvoinštančného súdu bol vo výroku vecne správny, a preto rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 16. novembra 2015, č. k. 13S 137/2013-100, pri aplikácii § 250ja ods. 3 veta druhá Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku potvrdil, v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia, keď nezistil ani ďalšie okolnosti, ku ktorým by musel prihliadnuť z úradnej povinnosti.

VIII.

Rozhodovanie o náhrade trov konania

O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 a contrario Občianskeho súdneho poriadku v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku a § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, keďže nebol v odvolacom súdnom konaní úspešný.

O náhrade trov odvolacieho súdneho konania, účastníka pribratého do súdneho konania nerozhodoval odvolací súd, keďže podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku súdy v správnom súdnictve rozhodujú len o náhrade trov žalobcu, za predpokladu, že mal v súdnom konaní aspoň čiastočný úspech.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.